

MUDr. Jana Přádna Histopatologická laboratoř s. r. o. Matice školské 17 371 02 České Budějovice		Kód dokumentu: LP
Vydání:	5.	Počet stran: 17
Datum vydání:	1. 1. 2020	Platné od: 1. 1. 2020
Rozdělovník		
Výtisk č. 2	Umístění 1.p. č. 2	Odpovědná osoba MUDr. Ondřej Nikolov Podpis
Rozdělovník a seznámení pracovníků vedeno ve formuláři F 11 a F35 Seznam klinických lékařů		

Laboratorní příručka

Revize			
Datum revize	Jméno a podpis	Datum revize	Jméno a podpis
1.1.2021	MUDr. Nikolov		
3.1.2022	MUDr. Nikolov		

Zpracoval: ..... Katarína Vránová <i>manažer kvality</i>	Zkontroloval: ..... MUDr. Ondřej Nikolov <i>vedoucí laboratoře</i>	Výtisk číslo: 2
Schválil: ..... MUDr. Ondřej Nikolov <i>vedoucí laboratoře</i>		

MUDr. Jana Přádna Histopatologická laboratoř S. r. o. Matice školské 17 371 02 České Budějovice	Laboratorní příručka	Platné od: 1. 1. 2020
		Změna: 1. 1. 2022
		Vydání č.: 5

OBSAH

1. Úvod.....	3
2. Základní informace o laboratoři.....	3
3. Zaměření laboratoře a spektrum nabízených služeb	4
3.1. Nabízená laboratorní vyšetření.....	4
4. Manuál pro odběr primárních vzorků.....	4
4.1. Základní informace pro uživatele laboratorních služeb	4
4.2. Identifikační označení primárního vzorku.....	4
4.3. Průvodní listy k vyšetření.....	5
4.3.1. Požadavky na konzultační vyšetření.....	5
4.4. Informace pro odběry a fixaci vzorků	6
4.4.1. Odběry a fixace tkání	6
4.4.2. Odběry tělesných tekutin a jejich fixace	7
4.5. Informace k dopravě materiálu.....	8
4.6. Informace pro pacienta k odběrům.....	8
5. Preanalytické procesy v laboratoři	8
5.1. Příjem průvodních listů a materiálu.....	8
5.2. Postupy při doručení vadných (kolizních) primárních vzorků	9
5.3. Postupy při nesprávné identifikaci materiálu nebo průvodního listu	10
6. Fáze po vyšetření.....	10
6.1. Bezpečné odstraňování materiálů.....	10
6.2. Manipulace a skladování materiálu	10
6.2.1. Skladování před a v průběhu vlastního vyšetření	10
6.2.2. Skladování po vyšetření.....	10
6.3. Dodatečná vyšetření a časový interval pro jejich požadování.....	11
6.4. Opakování vyšetření stejného primárního vzorku.....	11
7. Vydávání výsledků a komunikace s laboratoří	11
7.1. Informace o formách vydávání výsledků	11
7.2. Typy nálezů a laboratorních zpráv	12
7.3. Změny výsledků a nálezů	12
7.4. Intervaly od dodání materiálu k vydání výsledků	12
7.5. Konzultační činnost laboratoře	13
7.6. Způsob řešení stížností	13
7.7. Abecední seznam laboratorních vyšetření.....	14
8. Přílohy.....	15

MUDr. Jana Přádná Histopatologická laboratoř s. r. o. Matice školské 17 371 02 České Budějovice	Laboratorní příručka	Platné od: 1. 1. 2020
		Změna: 1. 1. 2022
		Vydání č.: 5

1. Úvod

Cílem dokumentu je informovat lékaře a žadatele o laboratorní vyšetření o nabídce našich služeb, poskytnout zdravotnickým pracovníkům potřebné informace před vlastním vyšetřením, o jeho průběhu a po vyšetření (informace o vydávání výsledků).

Tato příručka je jedním z prostředků pro komunikaci mezi lékaři a laboratoři a v neposlední řadě je prezentací naší práce.

Laboratorní příručka je součástí řízené dokumentace laboratoře, je pravidelně aktualizována a žadatelům o vyšetření je dostupná v tištěné nebo elektronické podobě. Žadatelé o vyšetření jsou informováni o změnách a aktualizacích. V tištěné podobě je k dispozici u manažera kvality Histopatologické laboratoře, MUDr. Jana Přádná s. r. o.

2. Základní informace o laboratoři

MUDr. Jana Přádná, Histopatologická laboratoř s. r. o. (dále jen laboratoř) má v souladu se svými odbornými možnostmi stanoven soubor metod laboratorního vyšetření, který může realizovat. Pracovníci laboratoře splňují svým vzděláním podmínky odborné způsobilosti. Laboratoř je držitelem Osvědčení o splnění podmínek Auditů II NASKL dle normy ČSN EN ISO 15189:2013 pod číslem DAA-006-2020-0479-823. Zároveň je držitelem osvědčení o registraci NASKL – Registr klinických laboratoří, číslo osvědčení: RKL/0479/807_823.

Identifikační a důležité údaje laboratoře:	
MUDr. Jana Přádná Histopatologická laboratoř s. r. o.	Matice školské 17, 371 02 České Budějovice
Jednatel:	BC. Petr Vrána MUDr. Matouš Přádný
Provozní doba laboratoře	Po - Pá : 5:30 – 14:30

Kontaktní údaje	
Vedoucí laboratoře:	MUDr. Ondřej Nikolov
Manažer kvality:	Katarína Vránová
Telefon:	387 730 243
Email:	vranova@histologiecb.cz
Laborantka:	Eva Nýdlová
Telefon:	387 730 243

MUDr. Jana Příkladná Histopatologická laboratoř S. r. o. Matice školské 17 371 02 České Budějovice	Laboratorní příručka	Platné od: 1. 1. 2020
		Změna: 1. 1. 2022
		Vydání č.: 5

3. Zaměření laboratoře a spektrum nabízených služeb

Laboratoř nabízí pro ambulantní chirurgické, gastroenterologické, RTG, gynekologické, endokrinologické, stomatologické, kožní, urologické a ortopedické praxe kompletní bioptickou službu s přímou návazností na případná imunohistochemická vyšetření.

Dále zajišťuje další vysoce odborná specializovaná vyšetření ve smluvních a akreditovaných laboratořích, včetně dodání výsledků těchto vyšetření žadatelům.

Pracoviště provádí laboratorní diagnostická vyšetření z těchto materiálů:

- kůže a podkoží
- žaludeční a střevní biopsie
- biopsie dutiny ústní a jícnu
- biopsie prsu (punkční)

3.1. Nabízená laboratorní vyšetření

- Histologické vyšetření výše uvedených tkání
- **Imunohistochemické vyšetření**
- Histochemické vyšetření tkání
- Zcela náhodná cytologická negynekologická vyšetření tělních tekutin z dodaných nátěrů na podložním skle

4. Manuál pro odběr primárních vzorků

4.1. Základní informace pro uživatele laboratorních služeb

V této kapitole jsou obsaženy specifické pokyny týkající se správného odběru, fixace a zacházení s materiálem pro histologické vyšetření. Jsou důležité nejenom pro pracovníky laboratoře, ale zejména pro odesílajícího lékaře a další zdravotnické pracovníky odpovědné za odběry, fixaci a označení materiálu či preparátů.

4.2. Identifikační označení primárního vzorku

Každý vzorek musí být označen štítkem s uvedením minimálně:

- **jméno a příjmení pacienta**
- **rodné číslo pacienta, případně jiný kód (číslo pojištěnce, datum, rok narození, pohlaví apod.).**
- **slovní identifikace vzorku, popis místa odběru**

Ke každému vzorku musí být přiložen *Průvodní list k zásilce histologického materiálu (vždy dvojmo)*. Vzor *Průvodního listu k zásilce histologického materiálu* je součástí přílohy této Příručky.

MUDr. Jana Přádná Histopatologická laboratoř S. r. o. Matice školské 17 371 02 České Budějovice	Laboratorní příručka	Platné od: 1. 1. 2020
		Změna: 1. 1. 2022
		Vydání č.: 5

4.3. Průvodní listy k vyšetření

S každým materiálem na histologické vyšetření musí do laboratoře dojít řádně dvojnásobně vyplněná průvodka. Ústní požadavky na vyšetření nejsou ze strany laboratoře akceptovány.

Musí obsahovat minimálně tyto povinné údaje:

Povinné údaje:

- jednoznačná identifikaci pacienta: jméno a příjmení, rodné číslo, datum narození (novorozenci, cizinci), pohlaví pacienta a adresa nemocného
- kód zdravotní pojišťovny
- identifikaci žadatele o vyšetření – IČP, adresa a kontakt lékaře;
- předmět vyšetření a lokalizace (tkáňový původ vzorku),
- klinickou diagnózu (popř. stručný klinický průběh, anatomická specifikace místa odběru),
- požadované vyšetření,
- datum odběru primárního vzorku,
- podpis žadatele o vyšetření,
- fixační tekutina (druh)
- údaje, které vyplní laboratoř při příjmu vzorku: datum přijetí vzorku laboratoří, číslo vzorku (pořadové), podpis či zkratka přijímající osoby.

- předchozí histologické vyšetření,
- popis odebraného materiálu,
- trvání nemoci
- předchozí léčba (ozařování, event. jiná léčba)
- razítko žadatele o vyšetření,
- údaje, které vyplní laboratoř při příjmu vzorku: poznámky o míře kvality vzorku, vzhledu vzorku aj.

Upozornění:

- Na průvodním listu k zásilce histologického materiálu a skle či nádobce s materiálem musí být jednoznačná identifikace pacienta. Pokud tomu tak není, viz. Postupy při nesprávné identifikaci materiálu nebo průvodního listu.
- Údaje psané rukou musí být vždy čitelné a případné požadavky jednoznačné.
- Kopie průvodního listu k vyšetření musí být rovněž opatřena razítkem s podpisem odesílajícího lékaře, nikoliv pouze originál.

4.3.1. Požadavky na konzultační vyšetření

Konzultačním vyšetřením se rozumí konzultace histologického vyšetření patologa s jiným patologem.

Do laboratoře jsou tyto zásilky dopravovány pracovníky laboratoře či vybraným přepravcem odesílajícího lékaře a mají obsahovat průvodní list, parafinové bloky, histologické preparáty.

Průvodní list ke konzultaci musí obsahovat tyto údaje:

- všechny povinné údaje jako u běžného histologického vyšetření - Průvodní list k

MUDr. Jana Přádna Histopatologická laboratoř S. r. o. Matice školské 17 371 02 České Budějovice	Laboratorní příručka	Platné od: 1. 1. 2020
		Změna: 1. 1. 2022
		Vydání č.: 5

- zásilce histologického materiálu,
- požadavek na druh vyšetření
  - číslo konzultační biopsie, které musí být identické s číslem na přiloženém parafinovém bloku a histol. preparátu.
  - v některých případech jsou navíc zasílány průvodní dopisy s podrobnými informacemi o zaslané biopsii, jež mohou být adresovány konkrétnímu lékaři.
  - v případě, že je s materiálem zasílán pouze průvodní dopis, musí obsahovat stejné údaje jako průvodní list k vyšetření.

Upozornění:

Musí být jednoznačná identifikace parafinového bločku a průvodky. Pokud tomu tak není, řešíme neshody telefonicky.

4.4. Informace pro odběry a fixaci vzorků

4.4.1. Odběry a fixace tkání

4.4.1.1. Všeobecné zásady pro odběry tkání

Odběr:

Odběry provádí vždy specializovaný lékař ze specializovaných praxí, oddělení a dalších zdravotnických zařízení.

Materiál, který ošetřující lékař odebere při operačním vyšetření posílá celý na naše pracoviště. U větších vzorků je vhodné provést označení a orientaci patologické léze (např. stehem, barevné značení tuší).

Za bezpečné odesílání materiálů odpovídá lékař provádějící odběr.

Fixace:

Tkáň odebraná pro histologické vyšetření musí být **IHNED FIXOVÁNA**. Jako fixační tekutina se nejčastěji používá 10% formaldehyd nebo jiná standardně používaná fixativa (např. Backerův roztok).

Upozornění:

- Fixační tekutiny musí být vždy dostatečné množství, tkáň musí být zcela potopena.
- Fixační tekutina musí mít ze všech stran dostatečný přístup k tkáni, tzn. nejprve je nutné nalít tekutinu do nádoby a potom do ní vložit tkáň – ne naopak!
- Plošné orgány se před vložením do fixační tekutiny napínají na pevné podložky (např. korek, polystyren), zabrání se tak jejich pokroucení (konizáty).
- Větší orgány (např. děloha) je nutno naříznout, aby fixační tekutina rychleji pronikla dovnitř.
- Materiály je nutno dávat do nádob, které odpovídají jejich velikosti, nikdy je do nádob neměstnat!
- Nádoby je nutno řádně uzavřít, aby nedošlo k vylití fixační tekutiny a ztrátě vzorku! Takto uložená a fixovaná tkáň je z hlediska času kvalitativně neměnná až do doby zpracování. Objemný materiál laboratoř uchovává až do doby konečného stanovení

MUDr. Jana Příkladná Histopatologická laboratoř S. r. o. Matice školské 17 371 02 České Budějovice	Laboratorní příručka	Platné od: 1. 1. 2020
		Změna: 1. 1. 2022
		Vydání č.: 5

diagnózy. Drobné materiály se zpracovávají celé.

Preparáty a parafinové bloky z jednotlivých vyšetření uchovávají následně minimálně 5 let.

4.4.1.2. Specifické požadavky pro odběr a fixaci

Biopsie prsu:

Exstirpace z prsu musí být celistvá, aby bylo možno se přesně vyjádřit k okrajům excize. Nejčastěji jsou však z prsu dodávány punktáty.

Materiál z punkční („core cut“) biopsie prsu

Odebrané vzorky (punktáty) se vloží do nádoby pro standardní fixaci se snahou, zabránit fragmentaci.

Zpracování lymfatických uzlin

Periferní lymfatické uzliny (cervikální, axilární, inquitální) je nutné odebírat s vědomím, že uzlina nesmí být během výkonu zhmožděna ani rozdělena na části. Zachování uzliny vcelku během excize je velmi důležité pro posouzení architektiky uzliny.

Následně je nejlépe uzlinu prohlédnout, popsat a změřit přímo v místě odběru a pak uložit do fixačního roztoku. Během intervalu mezi vynětím uzliny a jejím uložením do fixace nesmí uzlina na povrchu oschnout. Rozdělení uzliny se provádí až po její fixaci v histologické laboratoři.

Označení

Nádoba s materiálem i průvodka musí být zásadně označeny shodně. Jednoznačná identifikace pacienta na průvodce a vzorku je dána těmito parametry:

- **jméno a příjmení pacienta**
- **rodné číslo pacienta, případně jiný kód (číslo pojištěnce, datum, rok narození apod.).**
- **slovní identifikace vzorku, popis místa odběru**

Pokud je shoda ve značení, materiál je zpracován, pokud není, laborantka řeší doplnění dalších identifikačních znaků, tím že kontaktuje telefonicky nebo osobně ošetřujícího lékaře a žádá dodání chybějícího. Viz. 5.3 Postupy při nesprávné identifikaci materiálu nebo průvodního listu.

4.4.2. Odběry tělesných tekutin

Laboratoř není vybavena na zpracování tělesných tekutin, proto tyto tekutiny nepřijímá a přijímá pouze zhotovené nátěry.

MUDr. Jana Příkladná Histopatologická laboratoř S. r. o. Matice školské 17 371 02 České Budějovice	Laboratorní příručka	Platné od: 1. 1. 2020
		Změna: 1. 1. 2022
		Vydání č.: 5

4.4.2.1. Zhotovení nátěrů z tělesných tekutin a jejich fixace

Nátěry se dělají na podložní sklo, nátěr se natře na sklo špejlí se smotkem vaty, nebo se rozetře druhým sklem po celé ploše. Skla je nutné označit číslem identickým s číslem na žádance. U nematovaných skel se označují nadepsaným štítkem.

Po zhotovení nátěru je nutná fixace, kde je možné použít dva způsoby:

1) fixací v 70% alkoholu

- po natření na podložní sklo a označení vzorku se nátěr nechá zaschnout a potom fixuje ponořením na 1 min. do 70% alkoholu. Po vyjmutí a zaschnutí se vloží do krabičky na preparáty, aby nedošlo k poškození nátěru při přepravě.

2) sprejovým fixativem

– ihned po natření na podložní sklo a označení vzorku nanese odebírající lékař toto fixativum na vrstvu materiálu na podložním skle ze vzdálenosti nejméně 20-25 cm na celou plochu skla a po zaschnutí je vloží do krabičky na preparáty.

4.5. Informace k dopravě materiálu

Přeprava materiálu do laboratoře:

Řádně zafixovaný materiál, umístěný do vhodných pečlivě uzavřených a označených nádob (na požádání dodává naše laboratoř vhodné nádoby s fixační tekutinou) s vyplněným průvodním listem je přepraven do odběrové místnosti pro biologický materiál, která je v budově EUC Klinika, M. školské 17 v suterénu. Otevřena je Po – Pá od 6:00 do 20:00

4.6. Informace pro pacienta k odběrům

Laboratoř nemá žádné specifické požadavky na připravenost pacienta k odběrům. Odběry provádí vždy kvalifikovaný specializovaný lékař, který je za ně odpovědný.

5. Preanalytické procesy v laboratoři

5.1. Příjem průvodních listů a materiálu

Laborantka na histologickém pracovišti provede:

MUDr. Jana Příkladná Histopatologická laboratoř S. r. o. Matice školské 17 371 02 České Budějovice	Laboratorní příručka	Platné od: 1. 1. 2020
		Změna: 1. 1. 2022
		Vydání č.: 5

- *Přiřazení histologického materiálu k průvodce dle povinných identifikačních znaků – viz 4.3 Průvodní listy k vyšetření.*
- *V případě konzultačních vyšetření přiřazení zaslaných parafinových bloků či skel k průvodnímu listu*
  - dle povinných údajů – viz 4.3.2 Požadavky na konzultační vyšetření.
  - Vždy musí souhlasit čísla bloků (preparátů) a čísla na průvodním listu, event. průvodním dopise.
- *Kontrolu správnosti dodaného materiálu – neporušenost obalu (pokud je důležité vzhledem k charakteru vzorku) – viz. kapitola 5.2. Postup při doručení vadných (kolizních) primárních vzorků*
- *Kontrolu náležitostí průvodních listů – viz. 4.3 Průvodní listy k vyšetření.*
- *Označení materiálu či skel a průvodních listů shodným pořadovým číslem*

Při příjmu materiálu pro běžná i konzultační histologická vyšetření laborantka dále provede:

- *Identifikační záznam materiálu v Příjmové knize.*

5.2. Postupy při doručení vadných (kolizních) primárních vzorků

Dodáno rozbité sklo (s nezpracovaným nátěrem):

- Pokud je sklo **částečně** zachovalé, pak lze je „orientačně“ obarvit a odečíst i limitovaný nátěr.
- Je-li sklo **rozbité zcela**, nelze jej obarvit a odečíst, pak materiál není přijat k dalšímu zpracování. Ošetřující lékař je telefonicky informován pracovníkem laboratoře, který provede zápis do Evidence odmítnutých vzorků s uvedením těchto náležitostí – datum, příjmení a rodné číslo pacienta, žadatel o vyšetření, komu bylo odmítnutí ohlášeno, důvod odmítnutí vzorku, podpis pracovníka laboratoře.

Dodán histologický materiál v porušeném obalu:

- Je-li nádobka otevřená, ale obsahuje odebraný materiál, pak je zpracován běžnou technikou.
- Pokud je materiál příliš malý a došlo k jeho vylití i s fixační tekutinou, pak jej nelze zpracovat. Tuto skutečnost oznámí pracovník laboratoře lékaři a ten pak informuje ošetřujícího lékaře. O této skutečnosti je proveden zápis do Evidence odmítnutých vzorků s uvedením těchto náležitostí – datum, příjmení a rodné číslo pacienta, žadatel o vyšetření, komu bylo odmítnutí ohlášeno, důvod odmítnutí vzorku, podpis pracovníka laboratoře.

Dodán histologický materiál bez průvodky

Dodán histologický materiál bez průvodky, pak laborantka na základě telefonické domluvy s ošetřujícím lékařem vyplní průvodní list a současně žádá o zaslání originální průvodky s razítkem, která je následně připojena k duplikátu.

MUDr. Jana Přádná Histopatologická laboratoř S. r. o. Matice školské 17 371 02 České Budějovice	Laboratorní příručka	Platné od: 1. 1. 2020
		Změna: 1. 1. 2022
		Vydání č.: 5

Dodán průvodní list bez histologického materiálu

Dodán průvodní list bez materiálu, pak laborantka kontaktuje telefonicky ošetřujícího lékaře a žádá dodání chybějícího materiálu. V případě, že materiál dodán není, laborantka zapíše žádanku do F13 evidence odmítnutých vzorků a zapíše záznam o neshodě do formuláře F 28.

5.3. Postupy při nesprávné identifikaci materiálu nebo průvodního listu

Nesoulad v základních identifikačních znacích pro přidělení průvodky ke vzorku histologického materiálu (jméno a příjmení pacienta, rodné číslo pacienta, číslo pojišťovny, příp. číslo přidělené ošetřujícím lékařem)

- Materiál není přijat k dalšímu zpracování, pokud neobsahuje alespoň jeden z výše uvedených údajů. Doplnění dalších identifikačních znaků řeší laborantka, která kontaktuje telefonicky ošetřujícího lékaře a žádá dodání chybějícího. Na průvodní list je poznačeno, že identifikace na materiálu byla telefonicky dožádána „po telefonické domluvě“ pracovník laboratoře stvrdí získané údaje svojí identifikací (podpisem) na přední straně průvodky.
- Průvodka není řádně vyplněná – schází některé povinné údaje viz kapitola 3.2. Materiál je přijat a nesrovnalosti řeší laborantka, která kontaktuje telefonicky ošetřujícího lékaře a žádá dodání chybějících údajů. Na přední list průvodky a do knihy neshod při příjmu materiálu je poznačeno, že identifikace na průvodce byla telefonicky dožádána „po telefonické domluvě“ pracovník laboratoře stvrdí získané údaje svojí identifikací (podpisem).

6. Fáze po vyšetření

6.1. Bezpečné odstraňování materiálů

Bezpečná likvidace biologického materiálu po vyšetření již nepotřebných vzorků je popsána v Provozním řádu laboratoře. Postupy vychází z platných právních předpisů v oblasti nakládání s nebezpečnými odpady.

6.2. Manipulace a skladování materiálu

6.2.1. Skladování před a v průběhu vlastního vyšetření

Skladování vzorku je v souladu s obecnými právními předpisy a doporučeními odborných společností.

Vzorky, které nejsou zpracovány celé, jsou omezenou dobu skladovány pro případné opakování vyšetření, nebo dovyšetření požadované lékařem.

6.2.2. Skladování po vyšetření

MUDr. Jana Přádná Histopatologická laboratoř S. r. o. Matice školské 17 371 02 České Budějovice	Laboratorní příručka	Platné od: 1. 1. 2020
		Změna: 1. 1. 2022
		Vydání č.: 5

Většina biologického materiálu je zpracována beze zbytku. Pokud dojde k uložení zbytku materiálu, pak je materiál ponechán v laboratoři max. 5 dní při pokojové teplotě. Následně je materiál likvidován dle platné legislativy.

6.3. Dodatečná vyšetření a časový interval pro jejich požadování

Pravidla pro požadavky na dodatečná vyšetření od žadatelů o vyšetření jsou obdobná jako pro ústní požadavky na dovyšetření od lékaře, který vznese požadavek na lékaře - histologa.

Časový interval pro jejich požadování se liší podle materiálu a požadovaného vyšetření. Vždy je třeba konzultace žadatele s lékařem. Nález dodatečného vyšetření se píše vždy pod původní histologický nález, který zůstane zachován a pod něj se napíše -Dodatečné vyšetření a pokračuje text nového nálezu, kde je vyjádřen vztah obou sdělení. Text nálezu lékař zkontroluje a je vytištěn nový výsledkový list, který obsahuje původní i dodatečný nález.

6.4. Opakování vyšetření stejného primárního vzorku

V případě, že je potřeba opakovat vyšetření z důvodu podezření na nesprávnost výsledku, je toto opakování provedeno na náklady laboratoře. Pokud vzorek již není k dispozici, je zahájena komunikace se žadatelem o vyšetření ohledně možnosti opakovaného odběru.

7. Vydávání výsledků a komunikace s laboratoří

7.1. Informace o formách vydávání výsledků

MUDr. Jana Přádná, histopatologická laboratoř s. r. o. používá v současné době v zásadě jeden stěžejní způsob vydávání výsledků a tím je tisk výsledků na průvodní listy vyšetření a jejich distribuce.

Výsledky vyšetření jsou odpovědným pracovníkem zapsány na Průvodní list k zásilce histologického materiálu v části Histologický nález.

Před vydáním jsou výsledky kontrolovány, schvalovány a podepsány odpovědným pracovníkem laboratoře. Výsledky vyšetření, určené pro odeslání klientům, jsou ihned rozděleny do nadepsaných obálek a poté odeslány (svozem, poštou). U všech onkologických nálezů jsou výsledky ještě hlášeny onkologicky.

Hlášení telefonem

Komunikace telefonem je užívána jen v případě nebezpečí z prodlení, řešení nějakého vzniklého problému, k zajištění potřebných chybějících informací apod.

Vedoucí laboratoře předává výsledky telefonicky pouze klinickému lékaři, kterého zná. O hlášení provede záznam do knihy telefonických hlášení s uvedením kdo výsledek hlásil,

MUDr. Jana Přádná Histopatologická laboratoř S. r. o. Matice školské 17 371 02 České Budějovice	Laboratorní příručka	Platné od: 1. 1. 2020
		Změna: 1. 1. 2022
		Vydání č.: 5

komu a kdy. Pacientům jsou výsledky sdělovány jen výjimečně, taktně, pouze při osobním kontaktu.

Seznam nálezů v kritickém intervalu:

- Okamžité hlášení maligních novotvarů u dítěte klinickému lékaři
- Maligní novotvary dospělých, které mohou způsobit akutní stav (ileus)
- Nečekané nálezy maligních novotvarů v uzlinách

Hlášení nálezu v kritickém intervalu probíhá telefonicky viz hlášení telefonem nebo osobním sdělením lékaři.

7.2. Typy nálezů a laboratorních zpráv

Používá se výdej:

- hotové, úplně uzavřené průvodní listy, s definitivně stanovenou diagnózou
- neúplné průvodní listy – jedná se o předběžná sdělení v případě potřeby konzultačních vyšetření, kdy výsledky ještě chybějí. Po obdržení výsledku ze smluvní laboratoře je kopie nálezu neprodleně zaslána žadateli o vyšetření a originál přiložen k původnímu nálezu založeném v kartotéce.

7.3. Změny výsledků a nálezů

Ke změně výsledků by nemělo docházet. Pokud by k němu došlo, je zaznamenáno datum a jméno osoby, která změnu dodatečně provedla. Původní nález zůstane vždy zachován a pod něj se napíše: Dodatečné sdělení a napíše se nový nebo doplněný výsledek. Tento výsledek podepíše lékař, který změnu provedl.

V případě, že laboratoř zjistí chybně vydaný nález, komunikuje s žadatelem vždy vedoucí laboratoře. Žadateli o vyšetření (ošetřujícímu lékaři) je dodán nový průvodní list se správnými výsledky.

7.4. Intervaly od dodání materiálu k vydání výsledků

Výsledky všech vyšetření jsou při běžném rutinním provozu předány vždy maximálně do týdne. Jsou kompletovány 1x denně a připraveny pro jednotlivé praxe. Výjimku tvoří pouze imunohistochemická dovyšetření, jejichž zpracování je časově náročnější, neboť se odesílají do smluvní laboratoře.

Výsledky většiny histologických vyšetření je laboratoř schopna zabezpečit do 5 dnů od převzetí materiálu.

MUDr. Jana Příkladná Histopatologická laboratoř S. r. o. Matice školské 17 371 02 České Budějovice	Laboratorní příručka	Platné od: 1. 1. 2020
		Změna: 1. 1. 2022
		Vydání č.: 5

7.5. Konzultační činnost laboratoře

Požadavky na konzultační vyšetření včetně materiálu jsou zpravidla zasílány poštou do smluvních laboratoří na žádost klinického lékaře nebo lékaře histologické laboratoře. Zásilka obsahuje průvodní list k vyšetření, parafinové bloky event. preparáty a případně také průvodní dopis, který může být adresovaný konkrétnímu lékaři smluvní laboratoře (více viz. kap. 4.3.2).

7.6. Způsob řešení stížností

Zákazníci (lékaři požadující vyšetření) nebo jiné strany (státní správa, NASKL apod.) mohou podávat stížnosti na činnosti laboratoře na:

- výsledky laboratorních vyšetření
- způsob jednání pracovníků
- nedodržení ujednání vyplývajících z uzavřené dohody o provedení vyšetření, zejména pak nedodržení dohodnuté lhůty

Způsob podání stížností:

- písemně - pošta, e-mail
- ústně – osobní jednání, telefonicky

Jakýkoliv z výše uvedených způsobů je podnětem pro řešení stížnosti. Stížnosti lze podat do 30 kalendářních dnů po obdržení sjednané služby (výsledků vyšetření).

Postupy pro řešení možných (předpokládaných) stížností:

1. Nedodání výsledku ve stanoveném termínu

Je-li stížnost oprávněná a výsledky nebyly skutečně dodány v termínu uvedeném v Laboratorní příručce, postupuje pracovník takto:

- ověří totožnost stěžujícího (žadatel o vyšetření);
- v případě známých výsledků jsou sděleny klientovi, ale pouze vedoucím laboratoře;
- pokud je vyšetření bez výsledků, informuje klienta o nejbližším termínu dodání výsledků.

2. Stížnosti na výsledky laboratorního vyšetření

Stížnost je předána k vyřízení vedoucímu laboratoře. Oprávněný pracovník, který vyřeší stížnost, zapíše do Knihy Záznam o stížnosti.

3. Stížnosti na pracovníky laboratoře

Každá taková stížnost je předávána k řešení vedoucímu laboratoře.

Termíny pro vyřízení stížností:

MUDr. Jana Příkladná Histopatologická laboratoř S. r. o. Matice školské 17 371 02 České Budějovice	Laboratorní příručka	Platné od: 1. 1. 2020
		Změna: 1. 1. 2022
		Vydání č.: 5

Pokud stížnost není řešena ihned, je termín na vyřízení stížnosti 30 kalendářních dnů.

V tomto termínu oznámí odpovědný pracovník lékaři (nebo pacientovi) výsledek šetření. V případě, že nelze v tomto termínu stížnost dořešit, informuje stěžovatele o dosavadním postupu (např. znalecký posudek).

7.7. Abecední seznam laboratorních vyšetření

Barvení Alcianová modř	Průkaz mukopolysacharidů
Hematoxylin-eosin	Základní, přehledné barvení
Hematoxylin-van Gieson	Barvení kolagenu
PAS	Průkaz polysacharidů
PERLS průkaz železa	Průkaz železa
Toluidinová modř	Průkaz žírných buněk
Warthin – Starry (impregnační metoda)	Průkaz bakterie Helicobacter-pylori
Giemsa-Romanowski	Cytologické barvení
CD3, CD8	K verifikaci T-lymfocytů
CKAE 1/3	K verifikaci epiteliálních struktur
Ki67	K určení proliferací aktivity
Melan A	K verifikaci melanocytárních lézí
p16	K verifikaci dysplázie čípku děložního
Chromogranin A	K verifikaci neuroendokrinních lézí
Helicobacter pylori	K verifikaci helicobacteru pylori

MUDr. Jana Přádná Histopatologická laboratoř S. r. o. Matice školské 17 371 02 České Budějovice	Laboratorní příručka	Platné od: 1. 1. 2020
		Změna: 1. 1. 2022
		Vydání č.: 5

8. Přílohy

Příloha č. 1 Průvodní list k zásilce histopatologického materiálu

MUDr. Jana Přádná Histopatologická laboratoř s.r.o.	Číslo materiálu:
Matice školské 17 371 02 České Budějovice	
Tel: 387 730 243	

PRŮVODNÍ LIST K ZÁSILCE HISTOLOGICKÉHO MATERIÁLU

Jméno nemocného: .....

Rodné číslo: ..... **Kód Z.P.:** .....

Pohlaví: .....

Adresa nemocného: .....

Předmět vyšetření a lokalizace: .....

.....

Trvání nemoci: .....

Předchozí ozařování: .....

Předchozí histologická vyšetření: .....

Fixační tekutina (druh): Formol 10% **Jiné:** .....

Klinická diagnóza (popř. stručný klinický průběh): .....

Odesílatel, podpis lékaře (razítko):

Datum odběru .....

Materiál přijal:

Datum a čas přijetí:

HISTOLOGICKÝ NÁLEZ

Č.: ..... Odeslán dne: .....

Uvolnil:

.....

Podpis:

.....

MUDr. Jana Příkladná Histopatologická laboratoř S. r. o. Matice školské 17 371 02 České Budějovice	Laboratorní příručka	Platné od: 1. 1. 2020
		Změna: 1. 1. 2022
		Vydání č.: 5

Záznam o seznámení s dokumentem a jeho změnou

Potvrzuji svým podpisem, že jsem byl/a s dokumentem seznámen/a a porozuměl/a jsem mu.

Datum	Jméno a příjmení	Podpis	1. změna Datum, podpis	2. změna Datum, podpis	3. změna Datum, podpis
	MUDr. Ondřej Nikolov				
	MUDr. Alena Štrérová, CSc.				
	MUDr. Michaela Svobodová				
	Simona Mušková				
	Eva Nýdlová				
	Katarína Vránová				
	MUDr. Radmila Janovská				

Záznam o změnách v dokumentu

Datum	Č. strany	Číslo a charakter změny	Změnu provedl
3.1.2022	4	1. Doplnění imunohistochemického vyšetření	Vránová
3.1.2022	14	2. Doplnění imunohistochemického vyšetření do seznamu laboratorních vyšetření	Vránová